סרט ★ סרט ★ סרט

בעריכת נעמי גולן

"הבת", עורכת דין וורד, בשם ההגנה, "האב" עורך דין וורד, בשם התביעה, ולפעמים גם מתחלפים בתפקידיהם

אבות ובנות

קולנוע בן־יהודה

"בשם התביעה ובשם ההגנה"

בשם התביעה מופיעה הבת, עורכת הדין הצעירה והשאפתנית מגי וורד. בשם ההגנה, האב, עורך הדין הוותיק והמבריק טאצ' וורד, ולדרמה המתחוללת בין השניים עדים השופט, חבר המושבעים, הקהל והמתדיינים.

שני סיפורים נפרדים ניפרשים לעינינו בסרט המצולם בגוונים חמים, כתומים חומים, ומשוחק להפליא "בשם התביעה ובשם ההגנה". הראשון – סיפור הזיכוי במסר ובחיי אדם של חברות ענק תעשייתיות. השני – מאבק אבות ובנים, ובמקרה הספציפי שלנו, אבות ובנות.

נתחיל בראשון. מה צריכים להחליט מנהלי אגף הפיתוח של מפעל לייצור מכוניות כאשר מתברר להם כי במודל החדש של המכונית שתיכננו יש פגם במערכת הדלק שעלול לגרום להתפוצצות, בתנאים מסויימים?

האם הם מחליטים להחזיר את הגודל אל שולחנות השרטוט ולא לסכן חיי אדם? איפוא!

הם קוראים למנהל החשבונות ושואלים שאלה פשוטה במתימטיקה אבל סבוכה מאוד באתיקה: כמה יעלה לנו לתקן את הפגם באלפי המכוניות הנמכרות שמחכות במגרשים לשיווקם וכמה יעלו לעומת זאת תביעות הנזיקין מצד נהגים שעלולים להתפוצץ תוך כדי נהיגה? מנהל החשבונות מגייס לעזרתו את "עתידן הסיכונים" (ויש מקצוע כזה מסתבר) שמחשב כי מתוך כעשרים ושבעה אלף המכוניות עם הפגם, רק כמאה וחמישים – לפי חוק ההסתברויות אכן יתפוצצו.

ועכשיו הולכים כולם אל החשבוניה או אל המחשבון ומחשבים: תיקון המודל יעלה לחברה חמישים מליון דולר. תביעות הנזיקין כשלושים מליון דולר. עשרים מליון לא הולכים ברגל. ובכן, גונזים את דו"ח המהנדס המצביע על הליקוי – ושולחים את המכוניות אל מגרשי המכירה.

והנה יום אחד מגיע אל משרד עורכי הדין של אבא־וורד נכה על כסא גלגלים המספר סיפור קורע לב כיצד תוך כדי נהיגה עם אשתו ותינוקו – התפוצצה המכונית ועלתה בלהבות "בין הידיים" שלו. אשתו נהרגה, תינוקו נשרף והוא נשאר נכה לכל ימי חייו. האב מחליט לתבוע את חברת המכוניות שייצרה את המודל המסוכן, בשם הנפגע. ומי מייצגת את יצרנית המכוניות אם לא עו"ד מגי וורד, בתו של וורד האב? בערמומיות מחושבת סבורים היצרנים ומייצגיהם שלבוכה בתו יתרכך האב ולא יילחם בהם כדרכו בשצף קצף, בבית המשפט. הם טעו, שכחו לקחת בחשבון שוורד ובתו מסוכסכים מאז ומתמיד, שיש ביניהם מאבק דורות והשקפות עולם ומריבות ביתיות עזות ושלא אדם כוורד, לוחם בתנועה לשוויון זכויות האדם בעבודה, משוכתי שנות ה־60 נגד מלחמת וויט־נאם ואביר המקופחים – יוותר לבתו ה"יאפית" שכל מגמתה להצליח בקריירה.

המאבק המשפטי והמשפחתי מאפשר לתסריטאים (האינטליגנטיים) ולבמאי האנגלי השקול של הסרט (התפרסם בסבמאי של "בתו של כורה הפחם" שהעניק אוסקר לשחקנית הראשית שלו), להעלות את הסרט לרמה מלודרמטית ודרמטית גבוהה הרבה ממה שניתן לצפות מסרטי בתי משפט.

מה שמסייע לאיכות הסרט הוא משחקם של ג'ין הקמן (מגדולי הקולנוע האמריקני, שהתפרסם ב"הקשר הצרפתי", "חקירה באפיליה", "מיסיסיפי בוערת" ועוד) ושל מרי אליזבט מסטרוניו ("צבע הכסף") כאב ובתו. פה ושם הם גולשים לעודף רגשנות המעלה דמעה בעיני הצופה רך הלב, אבל ברוב רגעי הסרט הם מגישים דואט משחקי משובח. תענוג לצפות בהם. גם חישוף הציניות של חברות הענק המודרניות שחיי אדם לא נחשבים ביניהם אם אפשר "לקנותם" בזול יותר מאשר לתקן מיכשור פגום – עשוי היטב.

הסרט יוצג החל מן השבוע הבא בקולנוע בן־יהודה.

שבט השמרלינגים

סוף מעמוד קודם

יצחק בנימין רבלין

יעקב ליפקין

ברוך זולדן הכניס את התמונות לארנקו. זה לזה עוד הוכיר משהו לחברו פרט כזה או אחר שאירע או עמד אירפא או אי־יכס.

בצד עמדו שניים. את ואחות. מגילם הצעיר ניכר מיד שהם אינם ילידי חברון. שהם ילידי וורדה אילוביץ', ילידי פתח־תקוה. הוא בן 23, סטודנט למדעי המדינה בבר־אילן, ורדה, בת 20, מסיימת שרות־לאומי במוסד "מפתן" בפתח־תקוה. עמדו ר"שתר' בשקיקה כל מילה שיצאה מפי הזקנים. להם לא היה זה יום של זכרונות.

התארגנות נגד בחירות פנימיות

בסוד שיח

מאת שאול שיף

הפרסומים והסיכומים בדבר פתיחה בהליכים לעריכת מיפקד ובחירות פנימיות במפר"ל, עוררו לא מעט חברים במרכז המפלגה לפעול נגד הבחירות הפנימיות לעת שכזאת. השבוע התקיימו בירושלים כמה פגישות בין חברי מרכז המוכרים כבעלי "השפעה אלקטוראלית", וסוכם ביניהם על מסע שיכנוע בקרב חברי המרכז נגד הבחירות. הוחיגין אומר, כי חברי המרכז, שיתכנסו בקרוב, אכן יעדיפו "סטטוס־קוו" על־פני מיפקד ובחירות חדשים. בחירות חדשות מסכנות את הכסא של כל אחד מהנבחרים החברים במוסדות המפלגה, וההערכה היא כי לא יהיה קושי לשכנע את חברי המרכז לדחות את הבחירות והמיפקד לזמן־מה. בהנהגת המפ"ל ישנם לא מעטים הסבורים, כי בנסיבות הנוכחיות של היעדר תקציבים לפעילות תנועתית ענ־פה, יהיה זה מסוג'ה להעמיס על קופת התנועה עוד חובות שיקשה אחר כך לכסותן. ראשי המפ"ל חוששים גם, כי המיפקד והבחירות עם כל הרצון הטוב והוועדות לרצון טוב יגררו אל המפלגה לעימותים בי־דאישיים ויעכירו את האווירה הפנימית שלא לדבר כבר על שיתוף הפנימים בכל הקשור לקליטת העלייה והעמקת הפעולות למען החינוך הדתי. שמו של סגן יו"ר הסתדרות המורים, שמריהו בן־צור שזכה בבחירות הפנימיות האחרונות בכל שלבהן להישגים מרשימים, מוזכר כמי שנמנה על השוללים את המיפקד והבחירות הפנימיות בתאריכים הצפויים. שוללי הבחירות חוששים מפגיעה לבג"ץ או לבית הדין של המפ"ל ועל כן הם בודקים עתה גם את ההיבטים החוקיים.

פרס איננו שולל "פרייימריס"

יו"ר מפלגת העבודה, ה"כ שמעון פרס הבהיר בימים האחרונים, כי אין הוא שולל בחירות פתוחות להנהגת המפלגה בשיטת "הפרייימריס", בעבר שלל ח"כ פרס בתקיפות רבה את שיטת ה"פרייימריס" והזהיר, כי היא סופגת בחובה שחיתות וליקלוק המידות.

מקורבו של פרס טוענים, כי חזר בו מהתנגדותו לאחר שיועציו שיכנעו אותו כי הדוב במפלגת העבודה ממילא מצדד בשיטת ה"פרייימריס", ועל כן תהיה זו טקטת מצדו להתנגד לשיטה. עתה נסה ח"כ פרס לצמצם עד כמה שאפשר את "הנזקים" ששיטה כזו עשויה לגרום לו באמצעות מסע שיכנוע בקרב חברי הוועדה המיוחדת שמתפקידה לבנש המלצות כיצד יתנהלו הבחירות הנ"ל.

יצויין, כי לא מעט עבודות מחקר שנעשו בדבר התועלת והחסרון בשיטת "הפרייימריס" מחזקות את הטענה של יו"ר מפלגת העבודה כי שיטת בחירות זו עלולה לסבך לא מעט אישים בשחיתות. שכן, מסתי בחירות לבחירות מוקדמות הם בדרך כלל יקרים מאד והמועמדים נאלצים למכן את הבחירות המוקדמות שלהם ממקורות שונים. בישראל הקטנה כל בעל "מטטה" יהיה פקטור בשיטת "הפרייימריס", ואם היום הח"כים משועבדים למרכזי המפלגות, הרי שבשיטה החדשה הם יהיו משועבדים לכל תת־עדה ורבע מוקד־טת. הביקורת על השיטה אומרת עוד כי שיטה זו מושכת מועמדים שמחיים חסרי יכולת להנהיג מפלגה – אך פופולריים.

הוראת שעה: לשנה בלבד

בקרב חברי מועצת גדולי התורה של אגודת־ישראל הולכת וגוברת הדעה, כי יש לאפשר לח"כ הרב מנחם פרוש לכהן שר בממשלה לתקופת ניסיון של שנה. בשיחות "המועצה" האחרונה רבו המתנגדים על המחיירים אולם, ביניהם, הצטרפו כמה אדמו"רים לבד המחיירים, אצל כמה מן האדמו"רים נאמור, מתגבשת הצעה לאפשר לח"כ הרב מנחם פרוש לכהן שר למשך זמן קצוב ורק לאחר מכן להחליט, אם ימשיך בכך או לא, באנו"ש ערים לאפשרות כי הח"כ לשעבר, הרב אברהם שפירא עשוי לבקש בוררות בשאלת השרות. שכן, בשעתו הובטח לו, כי יהיה ראש וראשון לכל דבר שבממשלה והובהר אז, כי הכוונה לכהונת שר. ישנם האומרים, כי הבטחה זו ניתנה לו גם בכתב.

התנצל בפני הגרי"מ לאו

אחד האנשים שהובהר כמי שפעלו מאחורי הקלעים לפגוע בשמו הטוב של הרב הראשי לתל־אביב־יהודיב הגר"מ לאו, יו"ר המועצה הדתית רב דומברוביץ בנתניה טילפן השבוע אל הרב הראשי לתל־אביב וביקש את סליחתו אם פגע בו ביודעין או שלא ביודעין. כב'נטלמן מושלם קיבל הגר"מ לאו את בקשת הסליחה. יו"ר המועצה הדתית בנתניה הכחיש מכל וכל את החשדות המיוחסים לו והפתיע את הרב הראשי באומרו: כאשר תציג את מועמדותך לכהונת רב ראשי לישראל אשמח להתייצב במטה הבחירות שלך... נודע אגב, שמשיך להטריד את הגר"מ לאו בהפצת כתבי פלסתר נגדו ונראה כי לא יהיה מנוס אלא להעביר את הטיפול לחקירה אינטרנסיונלית של משטרת־ישראל. שיטת "כתבי הפלסתר" האמינה על הציבור הדתי, מאפשרת לשולחיהם לעשות ולכתוב ככל העולה על רוחם ואין הם חוששים כלל שיתבו את הדין על מעלליהם. למקורבי הרב הראשי לת"א ישנם חשדות מבוססים לגבי העומדים מאחורי מסע ההכפשה המבית, אלא שבאמת לא ניתן לעשות שימוש במידע זה ללא עזרת המשטרה.

נמשכות התלונות נגד הרמטכ"ל

נראה כי הרמטכ"ל ר/א אהוד ברק מאבד גובה רב בדעת הקהל ובקרב הקצונה הבכירה בצה"ל. כמה ממקורביו (או לפחות אלה הנחשבים כמקורביו) העתונאים התבטאו השבוע, כי אין הם מסוגלים להבין את צעדיו ובוודאי שלא להסביר אותם. כך, למשל, הורה הרמטכ"ל לבטל את כל רמת העיון והכנסים בצה"ל. לכל יום־עיון או כנס דרוש מכאן ולהבא אישור מהרמטכ"ל או מסגן הרמטכ"ל. אין מדובר פה בביזבוז כספים מאחר וימי העיון הנערכים בצה"ל עלותם אפסית. הרמטכ"ל, לטענת קצינים בכירים, נתקף כ"רכזור" עד כדי קיצוניות מדאיגה "והוא משרה אווירה עכורה בצה"ל". בכנסת נשמעו השבוע כמה מן הח"כים האומרים כי "עילוי אינו מתאים להכוונת רמטכ"ל וכי "העקרון הפיקרי חל עליו כמו על רבים אחרים מהפקידות הבכירה."

"מיהו יהודי" חזרה לכותרות

התביעה לתקן את "חוק השבות" שייאמת במפורש, כי "יהודי הוא מי שנולד לאם־יהודיה או נתגייר כהלכה", תשוב לכותרות ולכנסת בזמן הקרוב. ואת, נוכח נסיונותיה של התנועה הקונסרבטיבית לתת תוקף לגיורים שנעשים בארץ. הקונסרבטיבים מבקשים לחזק את מעמדם כאן ולהשוותו לפחות לזה של התנועה הרפורמית. כצעד ראשון פנו לבג"ץ להכיר בגיור רבנים קונסרבטיבים ולאחר מכן יבקשו לבסס מעמדם גם במועצות דתיות.